

Редакція:

МІНІСТЕРСТВО СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ЛИСТ

від 31.05.2019 р. N 123/0/193-19

**Про застосування Національного класифікатора України ДК 003:2010
"Класифікатор професій"**

Директоратом розвитку ринку праці та зайнятості Міністерства соціальної політики розглянуто звернення [...] стосовно практичного застосування Національного класифікатора України ДК 003:2010 "Класифікатор професій", затвердженого наказом Держспоживстандарту від 28.07.2010 N 327 (зі змінами) (далі - Класифікатор професій), і повідомляється.

1. У Додатку В до Класифікатора професій передбачено перелік похідних слів, які відповідно до Примітки 1 цього Додатка застосовуються до професій (професійних назв робіт), за умови збереження галузевої та функціональної належності, кваліфікаційних вимог із збереженням коду новоутвореної професії.

Наприклад, від назв посад "Агроном" (код 2213.2), "Агроном аеродрому" (код 2213.2), "Агроном з насінництва" (код 2213.2), "Агроном із захисту рослин" (код 2213.2), "Агроном-дослідник" (код 2213.1), "Агроном-інспектор" (код 2213.2), "Інженер" (код 2149.2) утворюються похідні назви посад "Провідний агроном", "Провідний агроном аеродрому", "Провідний агроном з насінництва", "Провідний агроном із захисту рослин", "Провідний агроном-дослідник", "Провідний агроном-інспектор", "Провідний інженер" із збереженням коду базових назв посад.

Крім цього, застосування похідного слова "провідний" до зазначених назв посад обумовлено кваліфікаційними характеристиками цих посад, які вміщено до Випуску 2 "Сільське господарство, мисливство та пов'язані з ними послугами" (наказ Міністерства аграрної політики України від 07.06.2004 N 212) та Випуску 1 "Професії працівників, що є загальними для всіх видів економічної діяльності" (наказ Мінпраці від 29.12.2004 N 336 (далі - Випуск 1) відповідно.

Зауважимо, що похідні слова зазвичай визначають певну кваліфікаційну категорію посади, що впливає на заробітну плату відповідного працівника. Тому, у разі використання похідних слів до назв посад, застосовуються відповідні галузеві випуски Довідника кваліфікаційних професій працівників.

Разом з тим, похідне слово "головний" не може застосовуватися до цих посад, оскільки у Класифікаторі професій передбачено окремі назви посад "Головний агроном" (код 1221.1) та

"Головний інженер (інші галузі)" (код 1229.7), які належать до групи керівних посад. Такі підходи використовуються для всіх без виключення професійних назв робіт.

Таким чином, похідне слово "Головний" не застосовується до професійних назв робіт класифікаційного розділу "Професіонали" Класифікатора професій.

Як кваліфікаційна категорія, зазначене слово застосовується для посад цього розділу тільки у сфері державної служби та наукової діяльності ("Головний спеціаліст державної служби" "Головний науковий співробітник").

2. Похідне слово "заступник" застосовується до керівних назв посад (класифікаційний розділ "Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі)" за умови, що окремі назви посад "заступників" не передбачено у Класифікаторі професій. Наприклад, від назв посад "Директор (начальник, інший керівник підприємства)" (код 1210.1), "Головний бухгалтер" (код 1231), "Головний інженер (промисловість)" (код 1222.1), "Завідувач відділу" (код 1229.7) утворюються похідні назви "Заступник директора підприємства" ("Заступник начальника підприємства"), "Заступник головного бухгалтера", "Заступник головного інженера", "Заступник завідувача відділу" зі збереженням кодів базових назв посад.

3. Загальними положеннями Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, що містяться у Випуску 1 (розділ 1 "Професії керівників, професіоналів, фахівців та технічних службовців") (далі - Загальні положення), передбачено, що у разі виникнення необхідності, завдання та обов'язки, що включені до типової кваліфікаційної характеристики тієї або іншої посади (професії), можуть бути розподілені між окремими виконавцями або коло завдань та обов'язків окремих працівників може бути розширене з дорученням їм робіт, передбачених для різних груп посад (професій), рівних за складністю, виконання яких не потребує іншої спеціальності, кваліфікації.

У разі виконання працівником робіт, що належать до різних посад (професій), трудовий договір укладається за згодою сторін за посадою (професією), яку визнано основною. Основною вважається посада (професія) з найбільшим обсягом виконуваних робіт порівняно з іншими.

Розширення трудових обов'язків працівника також можливо у порядку суміщення посад.

Відповідно до постанови Ради Міністрів СРСР "Про порядок і умови суміщення професій (посад)" N 1145 від 04.12.81 та Інструкції Держкомпраці, Мінфіну СРСР і ВЦРПС "Про порядок і умови суміщення професій (посад)" N 53-ВЛ від 14.05.82 (в частині, що не суперечить Конституції та законам України) суміщення професій (посад) - це виконання працівником поряд із своєю основною роботою, зумовленою трудовим договором, додаткової роботи за іншою професією (посадою) у межах робочого часу за основною роботою на одному і тому самому підприємстві, установі, організації за згодою працівника і якщо це економічно доцільно та не призводить до погіршення якості виконуваних обов'язків. Суміщення професій (посад) допускається в тих випадках, коли працівник за своєю кваліфікацією може забезпечити якісне виконання як основної, так і суміщеної (додаткової) роботи.

Працівникам, які виконують на тому ж підприємстві, в установі, організації поряд із своєю основною роботою, обумовленою трудовим договором, додаткову роботу за іншою професією (посадою), провадиться доплата за суміщення професій (посад).

Передумовою суміщення професій (посад) є наявність у штатному розписі посади, яка не заповнена, залишається вакантною. За відсутності вакансії суміщення неможливе.

4. Статтею 64 Господарського кодексу України передбачено, що підприємство самостійно визначає свою організаційну структуру, встановлює чисельність працівників і штатний розпис.

При створенні підприємства, установи, організації, а також у будь-який час пізніше, роботодавець самостійно визначає професії (посади) та кваліфікацію працівників, працю яких він передбачає використовувати.

Назви посад (професій), які передбачається використовувати у штатному розписі підприємств, установ та організацій, мають відповідати Класифікатору професій.

У пункті 16 Загальних положень передбачено, що записи про виконувані роботи (штатний розпис, запис до трудової книжки тощо) необхідно виконувати відповідно до кваліфікаційної характеристики з урахуванням кваліфікаційної категорії (розряду), наприклад, "Економіст", "Економіст II категорії", "Бухгалтер", "Бухгалтер I категорії", "Провідний інженер", "Слюсар-інструментальник 6 розряду" тощо.

Таким чином, у штатних розписах підприємств, установ, організацій запис про назви посад (професій) виконуються із зазначенням кваліфікаційної категорії, розряду, класу.

Одночасно зазначаємо, що листи Міністерства не є нормативно-правовими актами, за своєю природою вони носять інформаційний, роз'яснювальний та рекомендаційний характер і не встановлюють нових правових норм.

Генеральний директор
Директорату розвитку ринку
праці та зайнятості

О. Савенко